

Lag om ändring i lagen (1964: 167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare;

SFS 1988: 822

Utkom från trycket
den 29 juni 1988

– utfärdad den 14 juni 1988.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (1964: 167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
dels att 1, 3, 5 och 12 §§ skall ha följande lydelse,
dels att i lagen skall införas tre nya paragrafer, 6 a, 6 b och 6 c §§, med följande lydelse.

1 §² Om någon har begått ett brott innan han fyllt arton år, får åklagaren besluta att underlåta åtal enligt bestämmelserna i denna lag (åtalsunderlåtelse).

Åtalsunderlåtelse får beslutas, om den underårige blir föremål för sådan åtgärd som anges nedan och det med skäl kan antas att därigenom vidtas vad som är lämpligast för den underårige:

1. vård eller annan åtgärd enligt socialtjänstlagen (1980: 620),
2. vård eller annan åtgärd enligt lagen (1980: 621) med särskilda bestämmelser om vård av unga, eller
3. annan åtgärd som innebär att den underårige får hjälp eller stöd.

Åtalsunderlåtelse får också beslutas, om det är uppenbart att brottet har skett av okynne eller förhastande.

Vid bedömningen av om åtalsunderlåtelse skall meddelas skall åklagaren utöver vad som följer av andra och tredje styckena särskilt beakta den

¹ Prop. 1987/88: 135, JuU 36, rskr. 403.

² Senaste lydelse 1985: 398.

underåriges vilja att ersätta målsäganden för skada som uppkommit genom brottet eller att avhjälpa eller begränsa skadan.

Åtalsunderlåtelse får inte beslutas, om något väsentligt allmänt eller enskilt intresse därigenom åsidosätts.

Utöver vad som nu har sagts kan åtalsunderlåtelse meddelas enligt 20 kap. 7 § rättegångsbalken.

I fråga om åtalsunderlåtelse sedan åtal har väckts tillämpas 20 kap. 7 a § rättegångsbalken.

3 §³ Om det finns skälig anledning till åtalsunderlåtelse enligt denna lag, skall åklagaren innan han beslutar i ärendet inhämta yttrande från socialnämnden i den kommun som enligt socialtjänstlagen (1980: 620) har ansvaret för den underårige. Yttrandet skall avse frågan om nämnden har vidtagit eller avser att vidta någon åtgärd beträffande den underårige och om en sådan åtgärd enligt nämndens mening är den lämpligaste för honom.

Nämndens yttrande skall, om åklagaren begär det eller nämnden finner det erforderligt, även innefatta redogörelse för den underåriges personliga utveckling samt hans vandel och levnadsomständigheter i övrigt.

Nämnden skall avge sitt yttrande skyndsamt. Yttrandet skall avges inom två veckor från den dag då begäran om yttrande kom in till nämnden, om inte längre tid är nödvändig med hänsyn till ärendets beskaffenhet. Har yttrande inte avgetts inom fyra veckor, skall åklagaren genast underrättas om orsaken till dröjsmålet.

Åklagaren får utan att socialnämndens yttrande inhämtats besluta om åtalsunderlåtelse,

1. om brottet är ringa, eller

2. om det är uppenbart att förutsättningar för åtalsunderlåtelse föreligger.

Nämnden skall även utan samband med yttrande lämna åklagaren de upplysningar som denne begär i fråga om den underårige.

5 §⁴ Den som får åtalsunderlåtelse enligt 1 § skall iaktta skötsamhet.

Ett beslut om åtalsunderlåtelse får återkallas, om särskilda omständigheter föranleder det. Vid bedömningen av om återkallelse skall ske skall särskilt beaktas om den underårige har återfallit i brott inom sex månader från beslutet om åtalsunderlåtelse.

6 a § Åklagaren får, utan hinder av de begränsningar som gäller enligt 48 kap. 4 § första stycket första meningen rättegångsbalken, utfärda strafföreläggande för brott som begåtts av någon som ej fyllt arton år, om det kan antas att den underårige, om åtal väckts, skulle ha dömts endast till böter. Därvid skall åklagaren beakta de särskilda regler enligt vilka rätten kan döma till lindrigare straff än vad som är föreskrivet för brottet.

6 b § En polisman får anmoda den som har eller kan antas ha fyllt femton men inte arton år att så snart som möjligt vidta åtgärder för att avhjälpa eller begränsa skada på grund av brott, om den underårige erkänt brottet eller om det annars med hänsyn till omständigheterna är uppenbart att han

³ Senaste lydelse 1981: 1286.

⁴ Senaste lydelse 1985: 14.

begått brottet. Anmodan får dock ske endast om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna. Om det inte är uppenbart obehövt, skall målsägandens samtycke inhämtas innan anmodan sker.

6 c § Om någon som inte fyllt arton år är skäligen misstänkt för brott, skall vårdnadshavaren omedelbart underrättas, om det inte finns särskilda skäl mot det.

12 § Mål mot den som ej fyllt tjuogoett år skall alltid behandlas skyndsamt.

Väcks allmänt åtal mot den som inte fyllt arton år för ett brott, för vilket är föreskrivet fängelse i mer än ett år, skall de tidsfrister iakttas som är föreskrivna för åtgärder i mål vari den tilltalade är häktad. I stället för den tid om en vecka, som i 45 kap. 14 § rättegångsbalken är föreskriven för hållande av huvudförhandling, skall gälla en tid om två veckor.

Inhämtar rätten yttrande från socialnämnden enligt 9 § tredje stycket, skall nämnden yttra sig inom sådan tid att rätten kan hålla huvudförhandling enligt reglerna i andra stycket. Om ärendets beskaffenhet föranleder det, får dock yttrandet med rättens medgivande avges senare.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

På regeringens vägnar

BENGT GÖRANSSON

Lars Eklycke
(Justitiedepartementet)

